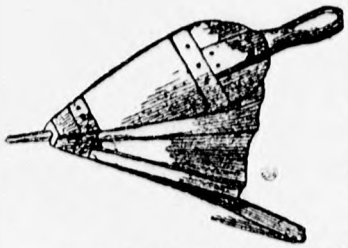

אינטערנאציאנאלער פיר שווייט

אויס סאנטאטאסיקן... זוכטען זינד אונזערע האנדל בלאגאלע אין יעדער שלאכט...

פרייז 24 צענט דורכשניטליך קראנען 11.50 Sulko & Winternitz, Blasbalge- u. Werkzeug-Fabrik, Budapest, VI., Váci-körút 59.

PATRIA KAFEZUSATZ advertisement with logo and text: פאטריא קאפעזאטאזש ווירד אינטערנאציאנאלער שטאנדארט...

KRISTALY advertisement for a sewing machine: Wenn Sie aus LÖCHERIGEN Strümpfen GANZE machen wollen...

פיר ראש השנה אונד יום כיפור... זאוויר פיר דאס נאנצע יאר עמפפעהלעך איך...

Markus Stamberger, Buchhandlung, Miskoloz, Königsgasse 48. אחרונים, לולבים והרסים.

Druck von FRIED & KRAKAUER, Budapest, Pfeifergasse Nr. 10.

שופרות כשרים

צום בלאזען קליינע פאן 5 ביז 6, גראסע פאן 9 ביז 12 ק. עכטע שאפיואל-טליתים, גויל פאן 7 ביז 30 קראנען...

Weintrauben advertisement: 3000 Mtr. meiner Villányer und Péser Fechsung, geeignet für feine Sortenweine...

מיתות! זאוויר פיר דאס נאנצע יאר עמפפעהלעך איך... זאוויר פיר דאס נאנצע יאר עמפפעהלעך איך...

China- u. Alpacasilber-Warenhaus. Billigste Einkaufsquelle! - Hochzeits- und Gelegenheitsgeschenke!

לשנה טובה Ansichtskarten für die jüdischen Neujahrsfeiertage in grosse Auswahl...

Blankenstein & Fränkel, LEMBERG, Gazowagasse 10. רעפערענצען: לעמבערגער ראבבינאט, זאוויר זאממערען...

ווניטער אונד זאממער-קוראט סמ-לוקאסבאר. נאמורדיסע שוועלע קוועללען, שלאמט...

DIREKTION ST.-LUCASBAD, OFEN-BUDAPEST.

קאנקורד. דאס מאנדאקער ארשדע נעמינדע זוכט איינע טיכטיגע ביה על ימי הבועל, זעלבער מוסס...

קאנקורד. וויר בענאטעווען פער ריח השון תרס"ט אין נען שוים ירוש, דער אויך אונגעקומען ביה וקורא וויר זאלל, זעלבער האט הייר איס ארשע איינע פלייש...

קאנקורד. וויר זוכען אויף ימים נוראים בעל הבועל איינע טיכטיגע בעל תפילה, דער איין גראסער וואס...

Concurs. Die orth. Gemeinde zu Vajda-Hunyad (Siebenbürgen) sucht einen sehr tüchtigen Mann...

Concurs. Suche einen geprüften Lehrer in ein Privathaus, mangels Bekantschaft, auf diesem Wege eine Einheirath...

Ein elternloser, junger Mann mit etwas erspartem Kapital sucht, mangels Bekantschaft, auf diesem Wege eine Einheirath...

1 oder 2 Studenten werden in einem streng religiösen Hause in ganze Verpflegung genommen. Budapest, Dob-u. 3, L. 13.

בוא ראה וקנה! קאנקורד ווילאזאס אהר, זעהר נענייא צע הענדל, זעהר אונד זעמאנאטאזש...

האאר-פערריבען, קונסטאהאר-שייטעל, נייע מאדערנע חסידישע שיאנע אונד פלל-שייטעל, אללעס זעהר שאן, ביליג צו האבען בייא...

Leopold Groszberg, Eigenthümer und verantwortlicher Redacteur.

... (כ"י) יודע נסע פא לאנג...
גען אין רוסלאנד (ה'ה) וויא דא בער-
לינער רוסשישע קאדעספאנדענין ערפאחרט.
ווארדע אין קירזאנאוו איינע נייע ארט
דער יודענ-פאגראם ערפונדען, דא געאיינעט
איזט, דא יודישע בעפאלקערונג מאטעריעלל צו-
גרונדע צו ריכטען, דא שטאדט קירזאנאוו איזט
נאמליך דער מיטטעל-פונקט דעם ערבונג-אונד
לינענ-עקספארטעס, דער פאלשטאנדיג אין דעם
האנדען דער יודישען בעפאלקערונג לענט. דא
מיטגלידער דעם "ערבאנדעס עכט רוסשישער
מאנערי" וואללען גון אום יעדען פרייז דיעזען
ערווערבעס-צווייג דען יודען פארטנעהמען אונד
גריפען צור עררייכונג איהרעס ציעלעס צו פאל-
גענדעס מיטטעל; זא פערליימדעמען דא אייגענ-
טהימער דער עקספארט-פירמען ביא דער פאל-
צייא, דאס זא מיט דען רעוואלוציאניסטען אין
פערבינדונג שטעהען; דא פאלגע וואר, דאס דא
יודען אין אונטערזוכונגס-האפט געריעמען אום
דער זא ערסט נאך פיעלען מאנאטען ענטלאס-
טען ווארדען. דיעזע צייט אבער געניגע, אום
איהנען דען עקספארט אבווענדיג צו מאכען. - אין
קירזאנאוו איזט איינע (וויא שאן געמערטעט)
דא פאגראם וועדער אויף דער טאגעסאנדונג,
אונד אויך אום יעדע קאמערסלאס לאו
ליענען מעלדונגען איבער ווענ-פאלשונגען פאר,
עס האט זיך דארט נאך דעם מוסטער דער
"שווארצען הונדערט" אין פערדיין געבילדעט-
דעסען מיטגלידער מיט דען גוממי-שטאקען
מאנערי, פרייען אונד קינדער ערשלאגען.
דא פאלצייא געשרייב זיך ניכט, געגען דא מיט-
גלידער דעם פערדיינען איינשייטען, ווייל דער
פערבאנד עכט רוסשישער מאנערי, "אללאכטיג"
איזט אונד אויף דא רעגירונג גראסען איינ-
פלוס בעזיטצט.

... (פאלגען דעם הילול-שבת
אין איינער יודישען קאלא-
ניע.) אום ירושלים וויר בעריכטעט:
ניליך איזט אין דער יודישען קאלאניע "רחובות"
אין דער נאכט פאן פרייטאג אויף שבת אין
גראסער בראנד ענטשטאנדען, דער בעדייטענדען
שאדען פערוארזאכטע, עס שטעללע זיך הערויס,
דאס יודישע וואכטער אין דען וויינגארטען פיער
מאכטען, דאס ראכטנאט פאן יפו האט היע-
רויף איינע אויף פרויף ערלאסטען, ווא-
רין עס הייסט: "צו אונזערע שטערצע
האבען וויר ערפאחרען, דאס מאכטע אינווער-
כירדער זיך ערלויבען, מתלל שבת כפרהסיא צו
זיין, דאס נאמליך פרייטאג נאכט מאכטע וואכ-
טער אין דען וויינגארטען פיער מאכען, אנדערע

פאללעטאן.

זענען דער שבת-ווייזע.

... איינע אויף וואהרטייט בערווענדע ערפאלונג.
פאן לילע מאנג.
(2. פארשעצונג.)
דער אנדערדעטע ניקטע, אונד דא פרייט פיהר
פארט:
"ווייסט דא אבער אויך, דאס אללע אונזערע גע-
שאפטלישע אויסשלאסען גענאנגען זינד, אום זיך אויס-
שראנע פיר דא ליבענ-בעשטאטונג נעכען צו לאסטען,
ווייל דיעזעלבע שאן פיר דא אללערנאכטען טאנע אנכע-
רוימט ווארדע?"
גומטאן אנטווארטעט ניכט; אין וועהמיטונגער צו-
לענטע זיך אום זינען מונד, אונד שווינענד וויא כווער
פערזענקטע ער זיך וועדער אין איינעם דער פאר איהם ליע-
גענדען פסרים.
אונטערזוכונג וואס גון צו טהון וויא, טראט דא פרויא
אן דאס נאך דער שטראסע געהענדע פענסטער; אלס זא
אבער פאן דארט דאס קאממען אונד געהען איהרער נאכבארס
לייטע בעקאכטעטע, דרעהטע זא זיך וועדער נאך איהרעס
מאנע אום אונד פראנטע:
"גון, וואס האלטסט דא פאן דעם, וואס איך דיר זאג-
טע זי וויללסט דא ניכט אויך אויסשלאסען געהען אונד
דיך נאך איינעם אויספראג אויטווייזען?"

וועדער מיט איהרען שטאקען אום שבת קודש
נאך יפו געהען, וויר ווארנען היעמיט פאר זאל-
בעס פארנעהען, וועלכעס אויסטער דעם איסור
פאן הילול שבת אונד דער שאנדע פיר דא
יודישע קאלאניע אויך נאך גראסען שאדען פיר
דיעזעלבע צור פאלגע האבען קאנן, בעזאנדרעם
ביים פערקויף דעם וויינעס אויף ווי, וואן ענשין
אלה מזוהרין!
"אויף יא פאנער איבער דען
אנטיסעמיטישען (א.א.וו.) אין דער "מיכע-
נער פאסט" אויסטערט זיך אין יאפאנער איבער
דא אנטיסעמיטישע בעוועגונג אין דייטשלאנד; אין
דייטשלאנד ניכט עס איינע פארטייא דער יודענ-
פיינדע, דיעזע לייטע רופען לויט: מאן מוסס אל-
לע יודען מארדשלאגען, גון, וויא איזט עס גע-
ראדע דיעזע לייטע נענען זיך "אויפערבעט ברי-
סטען". דא רעגירונג דער דייטשען פערביעטעט
אבער פאסט גאר ניכט דא רעדען פאן דעם
יודענ-מארדשלאגען, עס זאלל דאך נור יא קיין
רעדאקטאר שרייבען: "שלאמט אללע גראפען אונד
בארנע מארדס" אדער איינע פאלקספערזאמטלונג
דאצו אויפפארדערן, ועדער שלעכט גינגע עס איהם,
אויך אין יאפאן, דען וויר האבען אינען אלטען
וויירדען ארעל, מיט פיעלען גראסען נאמען,
דא יעדער אכטען מוסס, ניין, דאס אלזא ניכט,
- ווארום אבער דא יודען אין אמעריקא הא-
בען זא אויך געשריען: "שלאמט דען יאפאנער-
מארדס" וויא קאננען וויר יאפאנער דאן פער-
טרייען האבען, ווען מיססיאנארע קאממען צו
פיעדיגען: "אללע מענשען זינד בירדער". ניין,
וויר קאננען אללע דיעזע דינגע ניכט גלויבען, וויר
פערשטעהען עס ניכט."

... (פירט בילאן אין אנ-
טיסעמיטישער בעלייבטונג.)
דער דייטשען הייבסקאנצלער פירט בילאן
איזט קירצליך אין נאדערנע פאמאנארפירט
ווארדען, אויף דעם בילדע בעפאנדעט זיך נעכען
דען נאכטען פאמיליענ-אנגעהאריגען אונד הערען
אויס דער הייבסקאנצליא אויך דער בעדלונגער
באנקיע פאן מענדעל זאן דאן, דער זאנאר,
וויא איין מינכענער אנטיסעמיטישעס בלאטט בע-
קימטערט פעסטשטעללע, "דען שאנסען פלאמין
צווישען דען בייזען עהענאטען איינטימט", דאס
בלאטט איזט דארט זעהר ערריימט אונד האלט
דעם העררן הייבסקאנצלער פאלגענדע פיעדינגט:
"דער קאנצלער איזט קיינע איקס-בעלעכונגע פרי-
וואטפערזאן, זאנדרען האט ריקקויכטען צו נעד-
מען אויף דאס האדע אמט, דאס ער בעקליידעט,
וויר פראגען דאדער, וואס זאלל דער יודישע
געלדטאן אויף דער אפגעטליכען פאמאנארפירט

לאנזאם זיך עמפארזוכטען, ערוועדערטע דער נאכטע
מיט פענסטער שטימע:
"אך האלטע דאפאן, דאס דאס, וואס אנדערע אונד
פיעלע טהון, הארום נאך ניכט רעכט אויס; דאס עס שאן
איינע וועדע וויא, אס הייליגען שבת דאפאן אויך נור צו דע-
דען, אונד דאס עס ענדליך אונדעכט אויט פאן דיר, ליעבע
פרייא, זיך זאלכע פראגען צו שטעללען.
אונדעכט זיך ערוועדערטע דיעזע אויפפארהער;
"ווייסט נאכבאר בילאן עס האל דען ניכט, וואס
רעכט אדער אונדעכט וויא, אונד איזט ער צו הויז נעכליע-
כען, אלס אונזער נאכבאר שווארץ היינט, אדער
בליעב זיל בערשמידט אדער זאנסט איינער פאן
דען אנדערען דאזיינע?"
"וואס דא טהון, געהט מיך ניכטס אן, נאכט-
מאן געלאסטען צוריק, וויא מאגען דא שווערע זינדע פאר
נאכט פערנאנטווארטען; איך אבער, איך ווירדע, אונד ווען עס
זיך אום מיליאנען האנדעלשט, קיין האארבייט פאן הייליגען
געזעצע לאסטען?"
"דאס האבען איך געוואוסט", פינג גון דא פרויא שעל-
טענד אן, "דאס מיט דיר אונד דינער איבערשרייענען פראג-
מינקייט ניכטס אויסצורוכטען אויס, אנדערע פיעדיגען הייטע
מיט דעם בלאסטען היינטגען אונד אין פאאר אונטערזוכען
ווארטען, וואס דאך זא קיינע זינדע זיין קאנן, פיעל נעלר,
פיעללייכט מעהר אלס מאן זאנסט אין וואכען ערלאנגען
קאנן; וויא ליעפען דא וואארע ערשט הייטע אבער אדער
מארגען אב, אונד ער, ער ריהרט זיך ניכט פאן וויינעס פלא-
טצע אונד האלט זיינע יודישען ביכער פעסט, וואכניא דאך
ניכטס צו פיעדיגען אייט; וואס האט דיר דינע פראסטי-
טען?"

נעכען דעם דייטשען הייבסקאנצלער? גלויבט הער-
פאן בילאן, דען יודישען באנקיעה ניכט ענטבער-
דען צו קאננען, דאן מאן ער איהן אין דען סא-
לאנס זינער פרויא עמפאנען - דארט פערקעהרט
געמישע געזעלשאפט גענוג, אבער ער זאלל
זיך ניכט מיט איהם אפגעטליך פאפאגראפיען
לאסטען, דאס בעלוידיגט דאס דייטשע עמפאנען
אונזערעם פאלקעס. - דאס שאנסטע אן דער
זאכע איזט, דאס דיעזער מענדעלזאן נא-
ניכט יודע, זאנדרען דער זאן איינעם גע-
טויפטען יודען איזט!

... (דא זאננט אג סרוה עקא-
פערענין) וועלכע פאס עפעריעס-קאשויער
קאמיטעט פיר הייטע נאך בודאפעסט אייבער-
פען וואר, ווארדע "איבער ערווכען דער אדע-
צעמראל קאנצליא" אויף דען קאממענדען דיע-
סאט, 8. פעפעמבער, פערשאכען.
... (ער שווערונג דער פרי-
וואט-בירגער שולען) דער קולטוס
אונד אונטערזוכטען מיניסטער האט מיט איינעם
זאכען אן דא פערוואלדונגס-אויסשעס געריכט-
טעטען צירקולאר-ערלאס אנגעאדנעט, דאס
פריוואט-פערזאנען אום דא קאנצעססאן צו ער-
ריכטונג פאן פריוואט-בירגער-שולען נור דאן אן-
זוכען קאננען, ווען זא אים בעזיצע איינעם
בירגער-שולע-הער-דיפלאמט זינד אדער אין
דעסען ערמאנעלונג צום אונטערזוכטען אין בירגער-
שולען פאס מיניסטער דא ערמאכטונג ער-
היילטען, געזעלשאפטען אונד פערדיינע קאננען
אום איינע זאלכע קאנצעססאן נור אנוכען, ווען
זא אים זינע איהרער שאטאטען צו זאלכעס
צוועקע געגרינדעט ווארדען, דא ערהאלטער
דער פריוואט-שולען מיסטען פיר יעדע
קלאסטע (אדע קלאסטע צוואממענע צווייג) איינע
אייגענע לעהרער-שטעללע סיסטעמזייען אונד
דען פענזאנס-פארשריפטען פיר לעהרער ענט-
שפיעכען, אין דען בערייטעס בעשטעהענדען פרי-
וואט-בירגער-שולען זינד דיעזע פארשידענע אינ-
געהאלב דרויער יאדער צו ערפיללען, ווירדען.
פאללע דיעזען שולען דאס אפגעטליכקייט-
רעכט ענטצאגען וועדען ווירד.

... (דער האנדעלס פערמא-
מיט ערבייען) שאן מארגען טרויט דער
נייע האנדעלספערמאג צווישען אסטערייכ-אונ-
גארן אונד סערביען אין קראפט, דא דארויך דא
זא לאנגע געשפערט געווענע גענעצע וועדער
געאפנעט ווירד, זינד נייע פערהאלטניסעס אום
האנדעלס-פערקעהר מיט סערביען צו ערווארטען.
- וואס דא אונד אריישען איינפיהר-צאל-
לע העמריפטע, ווירד ביא דען געטרידע-זאדען

קייט אונד דין לערנען געטעט, אלס דאס דא אין גע-
הייקטער מאן כוונט?
נאכט פיעדיגען דיר דינע שווערע זינדע; איך בין
קיין געדיקטער מאן; עס ניכט לייטע, דא נאך פיעל ווע-
ניגער האבען אלס וויר, אונד איך בין זיך, ווייל איך צופריד-
דען בין."
"זיך זיך, ווארע דא פרויא איין, ווארעט דא אויך
זיך, אלס דא אויף דער פארייען פענסע איינע סוממע נעלר
פאן איינער פערזאנלעך פערלאנגטעט אונד זא דיר דיע-
זעלכע ביא פאללעס געלשראנק פיעדיגעטע זיך ווארע דא-
מאלס מינע מוסטער ניכט געוועזען."
"אין אונזערע הייליגען תורה ישעיהו נעשרייענען,
אונטערזוכטען זא דער מאן אין ערנסטער הויז, דא זאלסט
אם שבת קייט פיר ער אנדערען; דאמיט אויס זוכער אויך
דאס פיער דער צוויי ערשטע ריכטע - נעמינט - אונד
ווייל אויך גון מינע שבת-הויז זא האלטען ווילל, וויא עס
נאכט פארייענעכען, מוסס איך מיך זאלאנגע ענטפערען;
כין דין ניסס וועדער קלאר דעקט אונד דין הערין וועדער
ריכטיג פיהלט."
ביא דיעזען ווארטען נאחט ער איינען אים פאלל
ספרים, נינג צור שטובע הוינס, אפגעטעט דא טהור איינער
קליינען, וויבער אויסווענדען קאממער אונד פערשלאסען זא
פאן איינען.
דאס נאנעט נינג זא שנעלל, אבער אויך מיט זא רוח-
נער ווירדע פאר זיך, דאס דא צוויקקענעלעכענע פרויא ניכט
עהער וועדער צו איינעם געדאנקען קאם, אלס כין זא דען
הינעל דער טהורע צווישען הארטע.
(פארשעצונג פאלנט.)